

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Opatrovník z řad OSPOD: Právní rizika a odpovědnost po nové úpravě“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí (nová Řádný a bezvadný výkon poručenství a opatrovnictví nezletilého dítěte)

Akreditace Ministerstva vnitra České republiky

Termín a místo konání: 10. října 2025 od 9:00

online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

lektor na právnických fakultách (Brno a Bratislava), šestnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesionální komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Novela občanského zákoníku (OZ) a zákona o zvláštních řízeních soudních (ZŘS), provedená zákonem č. 268/2025 Sb. s účinností od 1. ledna 2026, zásadně mění postavení, úkoly a odpovědnost (nejen kolizního) opatrovníka z řad OSPOD. Nová úprava přináší přesnější vymezení procesních práv a povinností opatrovníka, zpřisňuje požadavky na jeho činnost a rozšiřuje možnosti soudního přezkumu postupu OSPOD. Významnou součástí změn jsou i **dopady novely OZ k úpravě péče o dítě, styku a výživy** – tedy oblastí, v nichž opatrovník nejčastěji působí a které vyžadují přesné a kvalitně odůvodněné procesní kroky.

Zásadní důraz je kladen na kvalitu zastupování dítěte, na povinnost jednat aktivně a v souladu s nejlepším zájmem dítěte, na přezkoumatelnost úkonů opatrovníka a na důslednou dokumentaci jeho postupu. Neplnění těchto povinností může vést nejen k procesním následkům, ale i k odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem.

Školení se zaměří na právní rámec a praktická doporučení pro výkon funkce opatrovníka z řad OSPOD po 1. 1. 2026, na identifikaci právních rizik a na způsoby jejich minimalizace tak, aby postup opatrovníka obstál při soudním, odvolacím i případném odpovědnostním řízení.

Na konci vzdělávacího programu bude účastník schopen:

- vyjmenovat a vysvětlit nové povinnosti opatrovníka po 1. 1. 2026
- uplatnit procesní práva opatrovníka účinně a včas
- identifikovat situace s vysokým právním rizikem a předcházet jim
- dokumentovat činnost opatrovníka tak, aby byla přezkoumatelná
- jednat v souladu s nejlepším zájmem dítěte a zásadou proporcionality
- připravit procesně i věcně kvalitní vyjádření soudu
- reagovat na procesní pochybení druhých účastníků i soudu
- posoudit možné důsledky nesprávného úředního postupu
- nastavit interní postupy OSPOD pro výkon funkce opatrovníka podle nové úpravy

Obsah kurzu:

1. Nová právní úprava postavení opatrovníka z řad OSPOD od 1. 1. 2026 – novela č. 268/2025 Sb.

- Změny v OZ a ZŘS týkající se kolizního opatrovnictví
- Specifické dopady na řízení o péči o dítě, styku a výživném
- Upřesnění vymezení práv a povinností opatrovníka
- Povinnost aktivního hájení zájmů dítěte
- Posílení práva dítěte být slyšeno prostřednictvím opatrovníka
- Možnost soudního přezkumu postupu opatrovníka
- Nová pravidla pro střet zájmů a jeho řešení
- Zpřesnění lhůt a povinností vůči soudu
- Povinnost informovat dítě i rodiče o postupu opatrovníka
- Přejícná ustanovení a dopad na probíhající řízení

2. Procesní postavení opatrovníka v řízení po novele

- Postavení účastníka řízení a procesní práva
- Možnost podávat návrhy, vyjádření a opravné prostředky
- Povinnost účasti na jednáních a úkonech soudu
- Zajištění právní pomoci dítěti (např. prostřednictvím advokáta)
- Koordinace s dalšími subjekty (znalci, mediátory, policií)
- Povinnost reagovat na nové skutečnosti v průběhu řízení
- Právo na přístup k soudnímu spisu a jeho kopiím
- Aktivní účast při dokazování
- Vliv nečinnosti opatrovníka na výsledek řízení

3. Povinnosti opatrovníka ve vztahu k dítěti a rodičům

- Pravidelný kontakt s dítětem a zjišťování jeho názoru
- Zajištění, aby názor dítěte byl soudu prezentován věrně a bez zkreslení

- Povinnost informovat dítě o průběhu řízení způsobem odpovídajícím jeho věku
- Poskytování relevantních informací rodičům (v mezích zákona a zájmu dítěte)
- Zohlednění přání a potřeb dítěte v každém úkonu
- Respekt k právu dítěte na osobní i nepřímý styk a oboustranné informování (§ 858 OZ)
- Vyvažování práv rodičů a dítěte při výkonu funkce
- Prevence sekundární viktimizace dítěte
- Přiměřenost frekvence kontaktů s dítětem

4. Dokumentace a přezkoumatelnost činnosti opatrovníka

- Vedení spisu opatrovníka a jeho obsahové náležitosti
- Záznamy z pohovorů, jednání a návštěv dítěte
- Uchovávání e-mailové a jiné písemné komunikace
- Fotodokumentace a případné audiovizuální záznamy
- Chronologické vedení úkonů
- Přesné označování zdrojů informací
- Zajištění ochrany osobních údajů
- Přístup účastníků řízení k dokumentaci opatrovníka
- Význam dokumentace pro soudní přezkum

5. Právní rizika spojená s výkonem funkce opatrovníka

- Riziko nesprávného úředního postupu a odpovědnosti za škodu
- Riziko nečinnosti a procesních pochybení
- Riziko nedostatečné komunikace s dítětem
- Riziko podjatosti nebo střetu zájmů
- Riziko nedostatečného odůvodnění návrhu či stanoviska
- Riziko vybočení z rozsahu pověření soudem
- Riziko porušení mlčenlivosti nebo ochrany osobních údajů
- Riziko nevhodného jednání vůči rodičům nebo jiným účastníkům
- Riziko nevyužití dostupných procesních nástrojů

6. Odpovědnost opatrovníka – právní rámec a praxe

- Odpovědnost podle občanského zákoníku za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem
- Odpovědnost podle zákona o odpovědnosti za přestupky
- Kárná odpovědnost pracovníků OSPOD
- Možnost náhrady škody po státu a regres vůči zaměstnanci
- Judikatura k odpovědnosti opatrovníka
- Odpovědnost za porušení mezinárodních závazků ČR
- Prevence odpovědnosti skrze správné procesní vedení
- Dokumentace jako nástroj obrany opatrovníka
- Význam právní pomoci a konzultací

7. Spolupráce opatrovníka se soudem a dalšími subjekty

- Komunikace se soudem – formální i neformální
- Včasné a věcné reakce na výzvy soudu
- Koordinace s orgány činnými v trestním řízení
- Spolupráce s odborníky (znalci, terapeuti)
- Zapojení školy, zdravotnických zařízení a neziskových organizací
- Využití mediace a jiných metod řešení sporů
- Účast na případových konferencích
- Sdílení informací v souladu s GDPR a zákonem o SPOD
- Předávání podkladů pro znalecké posudky

8. Nejlepší zájem dítěte jako vodítko pro rozhodování opatrovníka

- Kritéria nejlepšího zájmu dle OZ a judikatury
- Vyvažování krátkodobých a dlouhodobých zájmů dítěte
- Zohlednění věku, vyspělosti a situace dítěte
- Posouzení rizik spojených s navrhovaným řešením
- Specifika posuzování v řízeních o péči, styku a výživě
- Ochrana dítěte před loajaltním konfliktem
- Zohlednění názoru dítěte i v naléhavých situacích
- Posouzení vlivu prostředí, ve kterém dítě žije
- Přihlédnutí k psychologickým a sociálním faktorům
- Význam kontinuity v životě dítěte

9. Praktická doporučení a metodika pro OSPOD po novele

- Nastavení interních standardů pro výkon funkce opatrovníka
- Používání jednotných vzorů a formulářů
- Pravidelné školení pracovníků OSPOD
- Kontrolní mechanismy uvnitř úřadu
- Konzultace složitých případů s právníky
- Využití check-listů před podáním stanoviska
- Průběžné vyhodnocování postupu v konkrétním řízení
- Sdílení dobré praxe mezi úřady
- Příprava na odvolací a kasační přezkum

10. Diskuse a závěr školení